

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **D. J.**, zastoupený Mgr. Richardem Štáincem, advokátem se sídlem Havlíčkova 1682/15, Praha 1, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2016, č. j. 10 A 184/2014 - 57, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2014, č. j. ČOI 80089/14/0100, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí České obchodní inspekce, Inspektorátu pro Středočeský kraj a Hl. m. Prahu ze dne 7. 7. 2014, č. j. 10/1380/13/34, jímž byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 100 000 Kč pro porušení § 9 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v relevantním znění (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), a naplnění skutkové podstaty správního deliktu uvedené v § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se stěžovatel dopustil tím, že u prodáváného vozidla Volkswagen Touran deklaroval počet najetých kilometrů ve výši, která neodpovídala skutečnému stavu vozidla, neboť při kontrole provedené dne 23. 7. 2013 v jeho autobazaru písemně i ústně uvedl, že vozidlo má najeto 126 300 km, přičemž již k datu 24. 2. 2012 byl stav najetých kilometrů 154 530 km, a dále při téže kontrole u prodáváného vozidla Škoda Roomster deklaroval počet najetých kilometrů ve výši, která neodpovídala skutečnému stavu vozidla, protože písemně i ústně uvedl, že vozidlo má najeto 57 300 km, přičemž již k datu 24. 11. 2011 byl stav najetých kilometrů 73 801 km.

Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, které městský soud usnesením ze dne 18. 12. 2014, č. j. 10 A 184/2014 – 43, přiznal odkladný účinek a následně ji rozsudkem ze dne 30. 9. 2016, č. j. 10 A 184/2014 - 57, jako nedůvodnou zamítl.

Rozsudek městského soudu stěžovatel napadl kasační stížností. Současně požádal, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Stěžovatel uvedl, že v případě nepřiznání odkladného účinku by mu hrozila závažná újma v jeho právu na podnikání ve smyslu čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť není schopen uloženou pokutu uhradit jednorázově. Pokuta je pro stěžovatele na samotné hranici únosnosti zachování jeho podnikatelské činnosti, protože převyšuje částku stěžovatelových zdanitelných příjmů za kalendářní rok. Stěžovatel na základě živnostenského oprávnění provozuje malý autobazar, přičemž jeho celkové příjmy za kalendářní rok 2015 činily 80 900 Kč a celkové výdaje za kalendářní rok činily 18 664 Kč, zdanitelný příjem za rok 2015 tedy představoval 62 256 Kč. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nemá prostředky na zaplacení uložené pokuty, musel by v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti situaci řešit podáním insolvenčního návrhu vůči své osobě a ukončením podnikatelské činnosti. Svá tvrzení stěžovatel doložil přiznáním k dani z příjmů za rok 2015 a výpisy z účtu za měsíc září - listopad 2016. Stěžovatel dále uvedl, že není jednatelem ani společníkem žádné obchodní společnosti, jiný zdroj příjmů nemá, jeho manželka pracuje jako učitelka v mateřské škole s čistým měsíčním příjmem cca 15 000 Kč a společně vychovávají 2 nezletilé děti. Zástupce stěžovatele souhlasil se zastupováním za sníženou odměnu. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nevznikne podle stěžovatele žalovanému žádná újma, neboť nárok žalovaného by v případě neúspěchu žalobce byl i nadále vymahatelný; přiznání odkladného účinku se ani nedotkne nepřiměřeným způsobem práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Výkon rozhodnutí by tedy pro stěžovatele představoval nepoměrně větší újmu než ta, která může přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vzniknout žalovanému nebo třetím osobám.

Žalovaný má za to, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti by mohlo být v rozporu s důležitým veřejným zájmem, neboť odhalování správních deliktů a následné ukládání sankcí pro jejich spáchání se děje ve veřejném zájmu. Bez ukládání a včasného uplatňování sankcí by právní úprava ztrácela na své účinnosti. Uložení sankce by mělo být vždy spojeno s negativními důsledky pro pachatele. Uložená sankce by měla plnit represivní i preventivní účinky, je tedy trestem pro pachatele a současně by měla vést pachatele k tomu, aby se porušování právní povinnosti v budoucnu nedopouštěl. Dle žalovaného by stěžovatel odkladného účinku kasační stížnosti mohl zneužít, neboť by mohl provádět dispozice s majetkem, čímž by ohrozil případný výkon rozhodnutí. Žalovaný pak posouzení, zda jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, ponechal na úvaze zdejšího soudu.

Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s. Pokud by soud rozhodoval o návrzích na přiznání odkladného účinku žalobě či kasační stížnosti paušálně tak, že by jej přiznával vždy, pokud by dopady rozhodnutí správního orgánu (soudu) byly negativní (záporné), pak by tím popřel smysl přiznání odkladného účinku podle § 73 s. ř. s. Základním smyslem odkladného účinku není obecně aplikovatelné oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu, ale jde o mimořádný nástroj zabránění stavu, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu bylo konkrétním, zásadním a nevratným způsobem negativně zasaženo do práv stěžovatele. Nepoměrně větší újma stěžovatele, než jaká by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám (§ 73 odst. 2 s. ř. s.) při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí, tedy musí představovat výjimečný a závažný stav, který již nelze v dalším běhu času nijak odčinit. To znamená, že i v případě, kdy přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout újma jiným osobám, musí být újma, jež vznikne navrhovateli výkonem nebo jinými právními následky rozhodnutí, takové intenzity, aby převážila nad veřejným zájmem na výkonu či jiných právních následcích pravomocného rozhodnutí správního orgánu či krajského soudu.

Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem a skutečností vyplývajících ze správního spisu a rozhodnutí městského soudu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

Stěžovatel přiznáním k dani z příjmů doložil, že jeho příjmy za zdaňovací období roku 2015 činily 80 900 Kč a výdaje 18 664 Kč, základ daně po odečtení výdajů za rok 2015 tedy představoval 62 256 Kč. Z přiložených výpisů z účtu stěžovatele dále zdejší soud zjistil, že peněžní prostředky na účtu stěžovatele se v měsících září – listopad 2016 pohybovaly od cca 9000 Kč do cca 100 000 Kč. Po zhodnocení relevantních údajů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že vymáhání pokuty ve výši 100 000 Kč, by skutečně mohlo vést k takové finanční situaci stěžovatele, která by pro něj mohla znamenat nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Možné ohrožení další podnikatelské činnosti stěžovatele či dokonce riziko jejího úplného ukončení a s tím související ztráta základního zdroje příjmů stěžovatele, by mohly u stěžovatele vyvolat nevratnou újmu. V této souvislosti ovšem Nejvyšší správní soud uvádí, že tímto závěrem nijak nepředjímá posouzení důvodnosti kasační stížnosti, a to zejména kasačních námitek, jež se vztahují k výši uložené pokuty.

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nemůže jiným osobám vzniknout újma souměřitelná s újmou stěžovatele či že by jím byl ohrožen důležitý veřejný zájem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když

dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. V daném případě stojí proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo nanejvýš mírné intenzity. Jedinou osobou, které se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude přiznáním odkladného účinku po dobu jeho trvání odepráno právo inkasovat od stěžovatele uloženou pokutu. To však v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavuje zásadní položku, která by omezila či ohrozila plnění funkcí státu. Žalovaný ostatně ani konkrétně netvrdí a nedokládá, že by stěžovatel skutečně prováděl takové dispozice se svým majetkem, jež by mohly mít za důsledek ohrožení vymahatelnosti uložené pokuty. Jediným důsledkem přiznání odkladného účinku tedy může být skutečnost, že stěžovatel (v případě zamítnutí kasační stížnosti) zaplatí uloženou pokutu až po rozhodnutí o kasační stížnosti.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že v daném případě jsou podmínky § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatele proti pravomocnému rozhodnutí žalovaného již byl odkladný účinek přiznán usnesením městského soudu ze dne 18. 12. 2014, č. j. 10 A 184/2014 – 43, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku městského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalovaného.

Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

Závěrem Nejvyšší správní soud opětovně zdůrazňuje, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, které má z povahy věci pouze prozatímní povahu, nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 5. ledna 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu